

unicomm

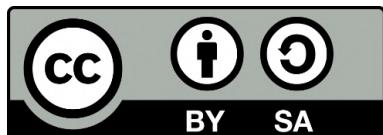

UNICOMM HintBook: STAVÍME SILNÉ KOMUNITY VE VYŠŠÍM VZDĚLÁVÁNÍ

Nástroje a nápady pro zapojení studentů
v měnícím se světě

**UNICOMM HintBook: Stavíme silné komunity ve vyšším vzdělávání.
Nástroje a nápady pro zapojení studentů v měnícím se světě**
Květen 2025

Licence

Tato práce spadá pod licenci Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International (CC BY-NC-SA 4.0).
Práci můžete volně:

- sdílet – kopírovat a šířit materiál v jakémkoliv médiu nebo formátu,
- upravovat – přepracovat, pozměnit a dále materiál rozvíjet.

Je však nutné řádně uvádět zdroj, poskytovat odkaz na licenci a informovat o případných úpravách. Je možné tak činit jakýmkoliv přiměřeným způsobem, ne však takovým, který by naznačoval, že poskytovatel licence vás a vaše použití schvaluje nebo podporuje. Materiál není možné užívat pro komerční účely. Pokud bude materiál přepracován, pozměněn nebo dále rozvíjen, je nutné tyto úpravy distribuovat pod stejnou licenci jako originál. Není možné uplatňovat právní ustanovení nebo technologická opatření, která by právně omezovala ostatní v touto licencí povoleném užívání.

Jako zdroj, prosím, uvádějte:

UNICOMM PROJECT – University Community Active Participation Project (2025),
UNICOMM HintBook: Building Stronger Communities in Higher Education. Tools and Ideas for Navigating Student Engagement in a Changing World, www.wolontariat.uw.edu.pl/unicomm

Přístupnost

Layout a grafický design této publikace byl připraven v souladu se zásadami přístupnosti tak, aby byl výsledný materiál přístupný širokému publiku.

Všechny odkazy v HintBook vedou na materiály v anglickém jazyce.

UNICOMM PROJECT – University Community Active Participation Project je spolufinancován Evropskou unií

**Co-funded by
the European Union**

Financováno Evropskou unií. Vyjádřené názory a stanoviska jsou však pouze autora/ů a nemusí nutně odrážet názory a stanoviska Evropské unie nebo Národní agentury (NA). Evropská unie ani NA za ně nenesou odpovědnost.

Číslo projektu: 2022-1-PL01-KA220-HED-000086907

Koordinátor projektu

Varšavská univerzita (Dobrovolnické centrum Varšavské univerzity)

UNIVERSITY
OF WARSAW

Volunteer Centre
University of Warsaw

Partneři projektu

University of Applied Sciences Upper Austria; Univerzita Palackého v Olomouci, Česká republika; European Students' Union, Belgie

Palacký University
Olomouc

Obsah:

Projekt UNICOMM a hlavní myšlenka HintBook	5
TIP 1. Spolupráce namísto soutěže	8
TIP 2. Kofein a cukr: pohonné látky komunity	9
TIP 3. Nejen učení a rozvoj, ale také rukodělné práce	10
TIP 4. Vysokoškolská instituce jako airbag	12
TIP 5. Flexibilita v mnoha formách	14
TIP 6. Podpora personálu: klíčová investice v budování komunity	16
TIP 7. Komunikace jako cesta k zapojení studentů	18
TIP 8. Různé přístupy k učení a výuce	19
TIP 9. Vytváření prostředí, kde jsou všichni součástí	21
TIP 10. Aktivní komunita hodnot a cílů	23
Smlouva o spolupráci	24
Inspirativní hlasy spojené s projektem UNICOMM	25
<i>Síla podpůrné skupiny Peer Group</i>	<i>25</i>
<i>Posílení postavení studentů: Praktický přístup k informovanosti studentů o jejich právech ve vyšším vzdělávání</i>	<i>26</i>
<i>Online platforma pro mobilizaci a oceňování studentského dobrovolnictví</i>	<i>27</i>

Projekt UNICOMM a hlavní myšlenka HintBook

Projekt UNICOMM, který vznikl v listopadu 2022, má za cíl zvýšit zapojení studentů a pocit sounáležitosti v institucích vysokoškolského vzdělávání (IVV). Pracuje s přesvědčením, že potenciál IVV přesahuje výzkum a vzdělávání a klade důraz na silnou komunitu. Projekt vznikl na základě spolupráce konsorcia, které tvoří European Students' Union, Univerzita Palackého v Olomouci, University of Applied Sciences Upper Austria a Varšavská univerzita. Hlavní cíle projektu zahrnovaly určení faktorů podporujících inkluzivní zapojení studentů a rozvoj studentských dovedností, které souvisí s aktivní účastí v akademické komunitě. Dalším důvodem bylo řešení výzev pandemie COVID-19, které oslabily pouto mezi studenty a IVV. Aktivita v rámci projektu přinesly škálu výstupů včetně zprávy, sady nástrojů Toolbox, podcastů, videotutoriálů a infografik. Všechny tyto výstupy budou detailně popsány v následující publikaci.

Tato publikace HintBook je závěrečným výstupem projektu UNICOMM. Shrnuje klíčová zjištění a závěry získané konsorciem během trvání projektu. Hlavním cílem této publikace je poskytnout návody a řešení pro rozvoj a zlepšení univerzitních komunit v kontextu měnící se doby a rychlých změn. Tipy, které jsou zde prezentovány, mají být flexibilní, ale zároveň spolehlivé pro evropské IVV. Berou v potaz diverzitu organizačních struktur, kultury a různých způsobů výuky a učení. Zvláštní pozornost je

věnována skupinám studentů, které mají méně příležitostí se zapojit do komunitního života mimo řádný studijní program (například zahraniční a pracující studenti).

HintBook není kontrolním seznamem ani akademickou publikací; je to zdroj inspirace, ze kterého si může každý vzít to, co v tu chvíli potřebuje, nebo co může ve své instituci zavést. Smyslem této publikace je sloužit k praktickému a smysluplnému posílení akademických komunit, kde se každý cítí být slyšen, viděn a uznáván.

Než se pustíme do praxe, pojďme si definovat některé klíčové pojmy, které v projektu UNICOMM hrají zásadní roli.

ZAPOJENÍ SE a ÚČAST

Základní definice těchto dvou pojmů je v evropském projektu STEP:

Na evropské úrovni neexistuje příznačná terminologie pro „zapojení se“. Některé státy budou mluvit spíše o „dobrovolnictví“, „závazku“ nebo „aktivní účasti“. Studentským zapojením se zde tudíž v širším slova smyslu rozumí účast studentů v občanských a dobrovolnických aktivitách, v politickém a spolkovém životě, jakož i aktivní účast na jejich univerzitách a akademických půdách.¹

Během některých aktivit projektu byli účastníci vyzváni ke sdílení jejich chápání této terminologie. Výsledky jsou takové:

*Zapojení se do **reprezentace** studentů, například účast na reprezentaci kurzu/fakulty, v univerzitní/národní radě nebo reprezentace v představenstvu.*

***Být součástí** jedné ze studentských asociací, podílet se jako zúčastněná strana na veškerých návrzích týkajících se **života na IVV**.*

*Je to aktivita zahrnující společenskou angažovanost, která vytváří pocit sounáležitosti při práci na **společném cíli**. Umožňuje dělat to,*

co tě naplňuje, a přináší ti nové zkušenosti a znalosti. Účast by měla probíhat v rovnoprávném a bezpečném prostředí.

(Další diskuze na toto téma je možné najít v [„Come for Cookies. Stay for Community.“ A Toolbox for Community Building, Facilitating Participation, and Enhancing Belonging for Higher Education Communities: Participants' voices – how the students themselves perceive the content and the main themes of the workshops](#))

SOUNÁLEŽITOST

Výchozím bodem pro vytváření aktivit projektu UNICOMM byla definice pocitu sounáležitosti studentů s jejich institucí od Manja Klemenčič (2015, s. 537–538):

Pocit sounáležitosti označuje percepci studentů, že mají s univerzitou důvěrný vztah, což se projevuje vnímaným statusem zasvěceného, psychologickým vlastnictvím a identifikací s organizací.

Studenti, kteří mají silný status zasvěceného, vnímají sami sebe jako ústřední a důležitou součást univerzity („Jsem důležitou součástí své univerzity“) (srov. Stamper a Masterson, 2002). Tento pocit naplňuje lidské potřeby začlenění, autonomie a kontroly, což následně zvyšuje u studentů pocit odpovědnosti za zapojení se do fungování univerzity a její podporu (srov. Stamper a Masterson,

¹ AnimaFac (n.d.), *European STEP – Student engagement*. Dostupné z www.animafac.net/european-step_en/, [14. února 2025]

2002). Psychologické vlastnictví nastává, když studenti mají pocit silného smyslu vlastnictví jejich univerzity a vnímají ji jako ‚svou univerzitu‘ (‚Vlastním svou univerzitu‘), což naplňuje jejich potřebu efektivnosti a smyslu místa, a následně vede k očekávání, že budou mít větší vliv na chod instituce a její struktury (srov. Stamper a Masterson, 2002). Identifikace s organizací – studenti vnímají svou identitu ve vztahu k univerzitě (‚Definuji se skrze svou univerzitu‘) (srov. Stamper a Masterson, 2002) – je zvláště silná, když studenti vnímají svou univerzitu jako jedinečnou (naplňuje určitý cíl) a/nebo prestižní.²

Během projektu mohli účastníci také sdílet své chápání pocitu sounáležitosti:

Sounáležitost v komunitě je o pocitu, že jste vítáni a váží si vás.

Cítit se být viděn a slyšen, cítit se jako součást, mít příležitost se při neformálních aktivitách sblížit s dalšími členy komunity.

Najít si své místo jak po akademické, tak i osobní stránce.

Je to pocit, že jste součástí nějaké komunity (např. rodina nebo instituce), se kterou sdílíte stejné hodnoty. Členové komunity se o sebe vzájemně musí starat a mít pocit loajality. Je nutné, aby se každý člen v komunitě cítil bezpečně, byl podporován a měl prostor pro tvořivost.

Necítit se, že jste na své IVV jen proto, abyste dokončili studium a měli hotovo, ale opravdu si to období na IVV užívat.

(Další diskuze na toto téma je možné najít v [„Come for Cookies. Stay for Community.” A Toolbox for Community Building, Facilitating Participation, and Enhancing Belonging for Higher Education Communities: Participants’ voices – how the students themselves perceive the content and the main themes of the workshops](#))

Ve vysokoškolském vzdělávání nemůže sounáležitost existovat bez komunity. HintBook proto zkoumá klíčová zjištění a výsledky projektu UNICOMM a věnuje se tomu, jak IVV mohou své komunity posilovat.

² Klemenčič, M. (2015). Student Involvement in University Quality Enhancement. In J. Huisman, H. de Boer, D. Dill & M. Souto-Otero (Eds.), *The Handbook of Higher Education Policy and Governance* (pp. 526–543). Palgrave Macmillan.

TIP 1. Spolupráce namísto soutěže

Vnitřní spolupráce v instituci je hnací silou komunity.

Během [třídenní vzdělávací návštěvy na Univerzitě Palackého](#) došlo konsorcium UNICOMM k jednomu ze zásadních závěrů projektu, kterým je to, že spolupráce mezi univerzitními útvary a odděleními je velmi důležitá jak pro aktivity, tak pro osoby, které se jich účastní. Usnadňuje budování komunity a zároveň vytváří přirozené prostředí pro rozvoj pocitu sounáležitosti mezi všemi účastníky akademického života.

Různá pracoviště a útvary na univerzitě přinášejí rozsáhlé odborné znalosti různých oborů. Čerpání z tohoto společného zdroje znalostí a dovedností může mít ohromnou hodnotu při plánování aktivit, které mají být inkluzivní a přizpůsobené různým potřebám studentů.

Uvítací kanceláře, služby podpory studentů se specifickými potřebami, poradenská centra, centra dobrovolnictví, centra pro studentský život a další příslušná oddělení by měli úzce spolupracovat – nejen mezi sebou, ale také se studentskými radami a studentskými organizacemi. Propojení všech zkušeností, znalostí a nápadů vytváří prostor pro plné rozvinutí potenciálu instituce v oblasti posilování komunitního života a zároveň se dostane k širšímu publiku.

Pokud se spolupráce uvnitř instituce nevyvíjí přirozeně, mohou pomoci různé aktivity, například interní setkání zaměřená na

brainstorming a navazování kontaktů, workshopy pro zaměstnance a studenty nebo online asynchronní komunikace mezi jednotlivými útvary se sdílením nápadů a aktivit.

TIP 2. Kofein a cukr: pohonné látky komunity

Zatímco výzkum a učení jsou na vysokých školách prioritní, IVV jsou současně místem pro socializaci a navazování dlouhodobých vztahů.

University of Applied Sciences Upper Austria ve své zprávě [University as community: students' perceptions of participation, engagement and belonging at European higher education institutions UNICOMM Report](#) uvádí, že jedním z hlavních důvodů, proč se studenti zapojují do akademického života, je příležitost navázat vztahy s ostatními („Setkání se s lidmi/spřátelení se“ byla nejoblíbenější odpověď na otázku o motivaci studentů k zapojení se do volnočasových aktivit, str. 17). Klíčem je tedy vytvořit vstřícné a otevřené prostředí, pro které není nutný ani vysoký rozpočet, ani velké úsilí – co se týče přilákání studentů, stačí káva a zákusky zdarma. Může to znít banálně, ale přestávka na kávu by se neměla podceňovat. Usnadňuje totiž mikro-interakce, které jsou pro pohodovou týmovou spolupráci často zásadní. Současná doba není jednoduchá a nese následky lockdownů, kvůli kterým byli mladí ochuzeni o mnoho přirozených prostředí, kde se mohli socializovat. Aktivita institucí, které pomáhají tato prostředí obnovit, jsou důležitější než kdy jindy. Mohou sloužit jako příležitost pro studenty setkat se s podobně naladěnými vrstevníky a rozvíjet vztahy, které přirozeně posilují pocit komunity a sounáležitosti.

Káva a zákusky nemusí být hlavním bodem; mohou jednoduše doprovázet účelově zaměřené aktivity, kterými jsou například činnosti na posílení komunity nebo praktické workshopy. Ukázky těchto činností jsou k dispozici v Toolboxu a lze je rovnou použít – všimněte si výstižného názvu [„Come for Cookies stay for Community“](#), tedy „Přijď na sušenku, zůstaň kvůli lidem“.

Jídlo se může pro akademickou komunitu stát výborným společenským pojítkem dokonce i v online prostředí. Ilustrativním příkladem, který dokládá toto tvrzení, je [Student Cookbook](#), tedy kuchařka, kterou během lockdownu vymyslela komunita Varšavské univerzity. Její tvorbu doprovázela online setkání, při kterých účastníci společně vybrané recepty zkoušeli. Shrnutí a potvrzení, i malá svačina může přinést pocit sounáležitosti!

TIP 3. Nejen učení a rozvoj, ale také rukodělné práce

Díky aktivitám, které pečují jak o tělo, tak o duši, vytváří IVV prostředí, kde mohou studenti společně růst a rozvíjet se.

Studentský well-being a jeho podpora poskytovaná na IVV je jedním ze zásadních témat, se kterými projekt UNICOMM pracoval. Martyna a Julia, studentky Varšavské univerzity, v [podcastu UNICOMM Student Voice](#) od ESU poukazují na to, že i přes vlastní zaneprázdněnost je důležité, aby studenti nezapomínali na péči o sebe a své potřeby. Vedle poskytování kvalitního vzdělávání, praxí, workshopů a akcí zaměřených na rozvoj je rovněž důležité, aby IVV investovaly prostředky i do aktivit, které studentům umožní odpočinout si a „vyčistit si hlavu“ bez neustálého tlaku na sebe-rozvoj. Úkolem institucí v hektickém životě studentů je dát najevo, že je v pořádku zastavit, udělat něco pro sebe a prostě být spolu tady a teď.

Řada UNICOMM workshopů na institucích členů konsorcia ukázala, že studenti velmi oceňují aktivity, které jim pomáhají rozvíjet neakademické zájmy. Velmi rádi se účastní aktivit, které je učí, jak se starat o svůj well-being, nastavovat hranice a neztratit se v komplikovaném moderním světě plném výzev. Univerzita Palackého uspořádala množství venkovních teambuildingových aktivit zaměřených na sport, zatímco Varšavská univerzita představila sérii workshopů na téma „Péče o sebe a zvládání stresu

v kontextu studentského života a aktivní účasti“. Dále na Varšavské univerzitě proběhla [Summer Academy on Student Participation](#), která nabízela i hodiny jógy.

Aktivity s well-beingem jsou důležité hlavně pro zahraniční studenty, kteří se snaží zabydlet se na novém místě, často čelí výzvám a hledají podporu na univerzitě. Aktivity nabízené na IVV mohou mít vícero cílů: buď se zaměřují na well-being studentů samotných nebo (jsou-li organizované ve spolupráci s externími institucemi) na přínos pro společnost i mimo akademickou půdu. Je samozřejmě možné oba přístupy rozvíjet současně.

Příkladem prvního přístupu, i když mimo rámec projektu UNICOMM, by mohly být workshopy [„Welcome to Well-being – A Journey to Your Mental Harmony“](#) pořádané Univerzitou Palackého v Olomouci. Tyto semináře byly organizovány z důvodu zvýšeného počtu zahraničních studentů, kteří měli potíže s duševním zdravím. Prvotním cílem setkání bylo naučit studenty pracovat se stresem na univerzitě. Dále byli studenti seznámeni s efektivními studijními strategiemi a mindfulness. Naučili se techniky time managementu, úspěšného plánování a základy relaxace, které je možné používat v jakýchkoliv náročných situacích. Workshop také zahrnoval dvě přednášky o východních teoriích jako jsou Yin-Yang a Wuxing (Teorie pěti prvků), která je základem filozofie čínské medicíny. Semináře přilákaly množství zahraničních studentů, kteří jednotlivé kurzy hodnotili velmi kladně.

Inspiraci pro spolupráci s místní komunitou lze nalézt v dobrovolnickém centru Varšavské univerzity (Volunteer Centre of the University of Warsaw, VC UW), kde se mnozí členové projektu

UNICOMM účastní dalších aktivit. Při pořádání aktivit centrum VC UW pravidelně spolupracuje s [Intergenerational Local Activity Centre in Warsaw](#). Studenti a senioři na těchto aktivitách společně vyrábí sezónní dekorace a dělají rukodělné práce. Zástupce z VC UW je vždy přítomen, aby mohl nabídnout asistenci a podporu. Nebýt spolupráce Varšavské univerzity a instituce zaměřující se na aktivizaci seniorů by se mnoho studentů o těchto mezigeneračních aktivitách nedozvědělo.

TIP 4. Vysokoškolská instituce jako airbag

Metafora airbagu provázela projekt UNICOMM už od začátku. Ilustruje úlohu institucí v podpoře a posilování studentů.

Vědomí, že airbagové aktivity jsou v případě potřeby vždy po ruce, přináší pocit bezpečí a klidu. Podobně mohou IVV podporovat aktivity studentů. Studenti ví, že mohou růst, rozvíjet své nápady a – co je nejdůležitější – dělat chyby, učit se z nich a připravit se na profesní a společenský život. Zároveň mají na IVV oporu a odborné vedení, což přináší pocit komfortu a zvyšuje sebevědomí mladých lidí. Zejména to platí u zahraničních studentů, kteří často mají méně příležitostí, aby rozvinuli své nápady mimo univerzitu, ať už kvůli jazykovým bariérám, neznalosti místního prostředí či kulturním rozdílům. Pro mnoho studentů se univerzita stává základem pro jejich identitu a osobní rozvoj.

Studentka Univerzity Palackého Pantelitsa Stavrou píše ve svém článku o zapojení zahraničních studentů do univerzitního života³: *Někdy nás stačí postrčit tím správným směrem.* Při plánování aktivit

³ Pantelitsa Stavrou, „Student Belonging and Academic Community – An International Student’s Perspective. Why Is It Important for International Students to Take an Active Part in the Life of the University?“ in [“Come for Cookies. Stay for Community.” A Toolbox for Community Building, Facilitating Participation, and Enhancing Belonging for Higher Education Communities: Participants’ voices – how the students themselves perceive the content and the main themes of the workshops](#), p. 14.

pro studenty je tedy vhodnější nechat prostor pro jejich kreativitu, nápady a aktivity a neřešit vše do posledního detailu. Neméně zásadní je i to, aby univerzitní zaměstnanci a/nebo zkušenější studenti poskytovali odborné vedení a podporu. Tento přístup vytváří prostor pro růst studentů, kteří teprve započali svou cestu akademickým životem a kteří se poté často stávají lídry, aktivně se zapojují do života instituce a podporují ostatní. Studentka Varšavské univerzity Amelia Głowacka uvádí příklad takového růstu ve svém článku o významu zapojení studentů⁴: *Mám zkušenost, že první rok studia byl docela náročný. V neznámé instituci jsem se cítila jako outsider, který tam nemá své místo a je pouze jedním z mnoha studentů. Má zkušenost se zcela změnila až po účasti na UNICOMM Masterclasses a později po tom, co jsem se stala členkou International Students’ Union. Ted’ už mi univerzita nepřipadá jen jako nějaký abstraktní koncept, ale jako opravdové místo, dynamické a plné studentů různých kultur, komunit a znalostí.*

(Více názorů studentů na pocit sounáležitosti v kontextu podpory instituce najdete v [podcastové sérii UNICOMMu Student Voice](#))

⁴ Amelia Głowacka, „Why should active participation matter not only for students, but also for the institution?“ in [“Come for Cookies. Stay for Community.” A Toolbox for Community Building, Facilitating Participation, and Enhancing Belonging for Higher Education Communities: Participants’ voices – how the students themselves perceive the content and the main themes of the workshops](#), p. 11.

TIP 5. Flexibilita v mnoha formách

Aktivity a projekty musí být různě flexibilní, aby byli zahrnuti i studenti, kteří bývají při spolupráci komunit opomíjeni.

Poslední dobrou se často řeší význam tzv. „flexibilního přístupu“. Tento termín může kontrastovat s akademickým prostředím, jelikož IVV jsou často vnímány jako tradiční, hierarchické, svázané zažitými postupy a bez prostoru pro flexibilitu. Projekt UNICOMM naštěstí ukázal, že prostor pro flexibilitu na IVV existuje, především když jde o podporu pocitu sounáležitosti. V řadě oblastí může být tento postup zaveden, aniž by ohrozil kvalitu aktivit nebo bylo nutné čelit zásadním výzvám.

Pocit sounáležitosti u zahraničních studentů mohou skvěle rozvíjet aktivity, u kterých není nutná plynulá znalost jazyka (např. rukodělné práce zmíněné v TIPu 3, vyrábění hraček pro zvířecí útulky nebo venčení psů z útulku). Společnými aktivitami se vytváří prostor pro integraci. Flexibilita těchto aktivit se vyznačuje také tím, že sami účastníci rozhodnou, jak moc se chtějí socializovat. Zatímco pro extroverty je jednoduché být interaktivní, jiní účastníci se intenzivním společenským kontaktům rovnou vyhýbají nebo mohou při aktivitách potřebovat více času nebo. U flexibilních aktivit se takoví účastníci mohou jednoduše soustředit na samotnou aktivitu, ale zároveň být ve společnosti ostatních.

Nabídka flexibilního času a formátu aktivit by mohla být řešením i pro ty studenty, kteří pracují nebo mají mnoho dalších povinností.

Ne všechny aktivity musí být prezenční, některé mohou být vedeny kombinovanou formou, asynchronně či zcela online. Součástí Toolboxu UNICOMM jsou i scénáře workshopů spolu s tipy, jak je realizovat online: [The Tools – workshop scripts](#). Při plánování dlouhodobé aktivity je na místě zeptat se studentů, zda by preferovali pravidelná setkání ve stejný den a čas, nebo by raději termíny domlouvali individuálně bez nutnosti držet se stále stejných časových rozmezí. Jak bylo zmíněno v [podcastu UNICOMM Student Voice](#), systematickým řešením by mohl být plán individuálních kurzů, což by pomohlo pracujícím studentům, kteří se chtějí zapojit do komunitního života a sladit studium s dalšími povinnostmi.

Flexibilní přístup navíc umožňuje zohlednit rozdílné motivace studentů, které je k aktivní účasti přivádí. Je nutné neopomenout, že studenti nejsou homogenní skupinou a důvody k zapojení se do volnočasových aktivit se mohou lišit. Motivací k aktivní účasti v univerzitním životě může být například touha poznat nové lidi, trávit čas smysluplně nebo vylepšit svůj životopis (mnoho dalších je zmíněno ve [videotutoriálu UNICOMM o motivaci](#)). Flexibilní přístup při organizaci aktivit dovoluje instituci reagovat na různé motivace studentů, aniž by bylo nutné se zaměřovat pouze na jednu určitou skupinu.

Dalším řešením, které mohou instituce zavést místo univerzálního přístupu, je uznávání různých forem zapojení studentů a umožnění studentům zvolit si přímo tu formu, která jim nejlépe vyhovuje. Pro pracující studenty bude snadnější zapojit se, když budou různé projekty začleněny do jejich rozvrhů. Pro další studenty, kteří

nechtějí nebo nemohou získávat kredity ECTS, budou vhodnou alternativou certifikáty nebo osobní doporučení.

Výstupy projektu UNICOMM byly vytvářeny s důrazem na flexibilitu a s ohledem na různé preference. Například zmíněný Toolbox je možné procházet v jakémkoli pořadí podle aktuálních potřeb čtenáře či jeho zájmu. V případě omezených časových možností je snadné sáhnout po podcastu nebo videotutoriálech UNICOMM.

TIP 6. Podpora personálu: klíčová investice v budování komunity

Podpora well-beingu zaměstnanců IVV je klíčová pro prosperující akademickou komunitu, v níž má každý prostor k rozvoji a aktivnímu zapojení.

V současné složité a nejisté době, která je výzvou pro všechny společnosti, je důležité pečovat o humanistický rozměr vztahů v rámci akademické komunity. Jak zmiňuje Weronika Gajda z University of the National Education Commission v Krakowě v druhém díle [UNICOMM Staff Podcast](#): *Aby [studenti] věděli, že jsem taky jen člověk, ne robot, nebo děsivá učitelka, které by se měli bát, je důležité, aby věděli, že se mnou můžou mluvit jako s člověkem.* Tento přístup nevyklučuje vztahy se základem v hierarchii a autoritě, ale přispívá k budování důvěry mezi členy komunity a přináší pocit sounáležitosti pro každého účastníka akademické interakce.

Výše zmíněná řada UNICOMM's Staff Podcast, kterou navrhli a vedli na University of Applied Sciences Upper Austria, poukazuje na význam well-beingu zaměstnanců institucí. Často jsou tito zaměstnanci zavaleni množstvím povinností. Není překvapením, že když jsou tito lidé přetížení, je pro ně obtížné zohledňovat nejednotné potřeby studentů a dobrovolně se zapojovat do institucionálního života, který přesahuje rámec jejich pracovních povinností.

Jednou z klíčových rolí IVV při budování pocitu sounáležitosti je podpora well-beingu nejen studentů, ale i zaměstnanců. To zahrnuje naslouchání potřebám jednotlivců a reakce na ně v rámci možností a kapacit instituce. Výsledky projektu UNICOMM ukazují, že abychom zlepšili well-being zaměstnanců, kteří podporují zapojování studentů, je nutné zajistit správné rozdělení rolí v týmu. Spoléhání se na jednoho člověka vede k jeho zahlcení. Jak bylo uvedeno v TIPu 1, efektivní interní komunikace a jasné rozdělení povinností a rolí zaměstnanců a oddělení je prospěšné jak pro zaměstnance, tak pro studenty. Zaměstnanci se cítí méně zatíženi, když ví, na koho studenty s otázkami a problémy odkázat. Je však důležité vyhnout se jednání dle motto „to není můj problém“ a ujistit se, že záležitosti, které spadají do kompetence konkrétního oddělení, jsou náležitě řešeny.

Vzájemná podpora a sdílení zkušeností mezi zaměstnanci může zásadně zlepšit well-being jednotlivce. Dobrým příkladem v rámci projektu UNICOMM je skupina [Peer Coaching Group](#), která byla původně plánovaná od konce dubna do začátku června 2024, ale v souladu s přirozeným vývojem pokračuje i teď (duben 2025). Pravidelná online setkání jednou za měsíc poskytují platformu pro zaměstnance IVV, kde mohou sdílet své zkušenosti a společně najít řešení problémů, které jsou často podobné napříč institucemi a zeměmi. Aktivita založená na podpoře prostřednictvím sítě kontaktů může rovněž představovat efektivní způsob, jak vzájemně povzbudit zaměstnance v rámci jedné instituce.

Dalším způsobem podpory well-beingu zaměstnanců je pomocí spravedlivého oceňování zaměstnanců. Nemusí se vždy jednat o

ocenění finanční. Uznání a ocenění úsilí těch, kteří přispívají do akademické komunity, zvyšuje motivaci. Navíc může inspirovat ostatní k tomu, aby se také zapojili, čímž se buduje sociální kapitál instituce. Pro instituce je zároveň důležité vytvořit prostor, v němž mohou studenti vyjádřit uznání jak akademickým, tak administrativním zaměstnancům. Ať už formální či neformální, ocenění hraje klíčovou roli v budování pocitu sounáležitosti. Instituce nemusí řešit každý aspekt well-beingu jednotlivců, může však pořádat akce, při nichž se zaměstnanci mohou naučit, jak o sebe pečovat a jak využívat své silné stránky. Skvělý příklad individuálního coaching programu zaměřeného na univerzitní zaměstnance je v podcastu UNICOMM Staff Podcast⁵ od Dominique Sundt z University of Vienna.

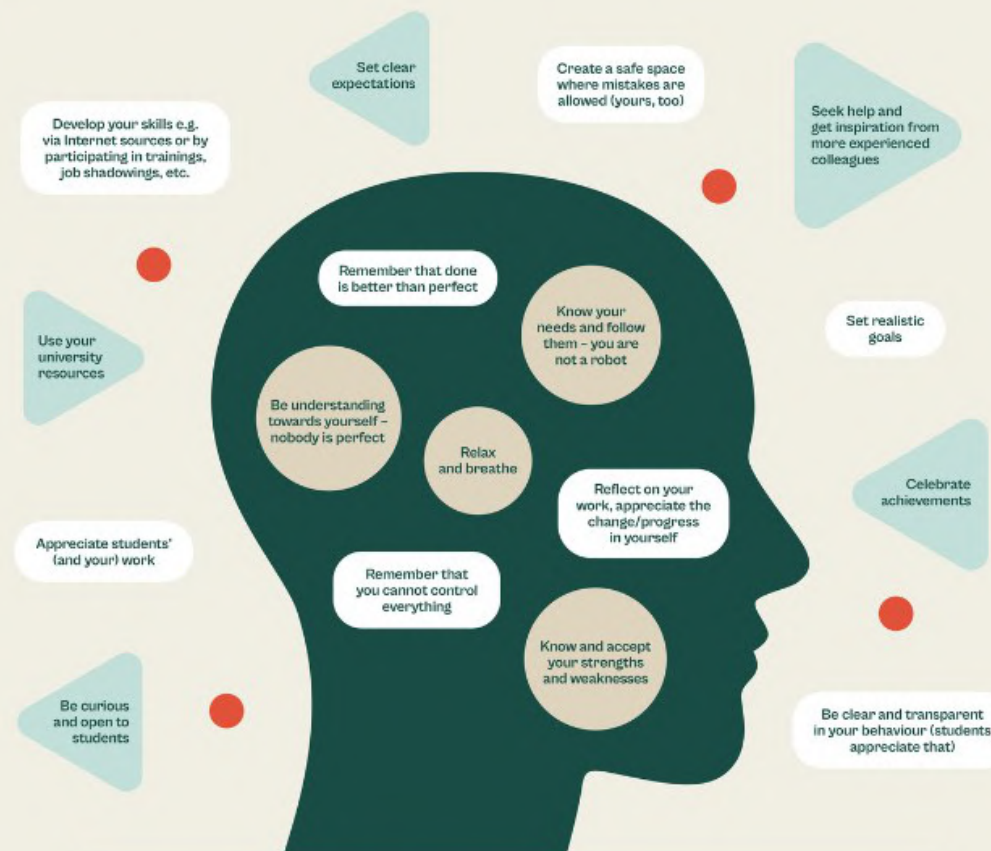
[Infografika](#), která byla společně vytvořena v rámci UNICOMM Peer Coaching Group může zaměstnancům přinést další tipy a nápady.

⁵ Téma well-beingu a rozvoje dovedností pro zaměstnance, kteří podporují zapojování studentů a růst univerzity, se řešilo v řadě [UNICOMM Staff Podcast series](#).

Boost your self-confidence and self-care to support student engagement better

unicomm

Tips from and for the university staff

Self-care aid kit

Deep Breathing Exercise helps to quickly calm the mind and the body, immediately reducing feelings of frustration.

- Sit or stand comfortably with your back straight
- Inhale deeply through your nose for a count of four
- Hold your breath for a count of four
- Exhale slowly through your mouth for a count of six
- Repeat 4-5 times until you feel more relaxed

Cognitive Restructuring Exercise aims to change negative thought patterns that lead to frustration.

- Identify the specific thought causing your frustration
- Challenge this thought by questioning its accuracy and looking for rational evidence
- Replace the negative thought with a more positive or realistic one

Example: Change "I can't handle the frustration" to "I'm learning and improving with each attempt"

TIP 7. Komunikace jako cesta k zapojení studentů

Efektivní komunikace je více než jen sdílení informací; jde o vytvoření inkluzivního prostředí, porozumění potřebám studentů a motivaci dalších účastníků.

Během [UNICOMM's Online Symposium](#), Karol Leja z Tampere University prezentoval svá zjištění v „[Student Participation in the Governance of European University Alliances](#)“. V odpovědi na otázku, co je klíčovým faktorem při zapojování studentů, poukázal na propojení mezi studenty a zaměstnanci univerzity. Toto propojení funguje díky efektivní komunikaci, která hraje klíčovou roli zejména v tom, jak studenti ovlivňují dění na univerzitě a aktivně se do něj zapojují.

Jak navrhli sami studenti na [Summer Academy on Student Participation](#), první zásadou úspěšné skupinové spolupráce je jazyk. *Mluvme anglicky, i když někteří z nás sdílí jiný rodný jazyk. Používejme, prosím, angličtinu, aby si ostatní nepřipadali vyřazení z komunikace*, argumentoval Göktuğ Donk, student Varšavské univerzity. Toto téma se ukázalo jako natolik významné, že se stalo i hlavním námětem jednoho [videotutoriálu UNICOMMu o zapojování studentů](#). Je přirozené, že když jsou ve skupině lidé, kteří sdílí rodný jazyk, je jednodušší a rychlejší diskutovat v tomto jazyce. Obvykle nejde o snahu vyřadit ty, kteří stejný jazyk nepoužívají, ale o zefektivnění komunikace. Nevědomě se tak ale

vytváří mechanismus, který určité členy vylučuje (např. zahraniční studenty), a kvůli kterému se tito účastníci cítí nejistě a nepohodlně. V různorodém prostředí stojí za to vynaložit úsilí a komunikovat v jazyce, kterému každý rozumí. Komunikace by navíc měla být jednoduchá a srozumitelná. Zatímco užívání komplexního a odborného jazyka je pro akademické prostředí typické, musíme se ujistit, že komunitní projekty a aktivity jsou organizovány tak, aby se i studenti s omezenou znalostí angličtiny (nebo jiného jazyka) mohli účastnit a zároveň zlepšovat své jazykové dovednosti. Aktivity v rámci UNICOMM opakovaně ukázaly, že zaměření se na srozumitelnost namísto jazykové dokonalosti vede k tomu, že se všichni cítí rovnocenně zahrnuti a motivováni k účasti.

Při komunikaci se studenty musí instituce dbát na to, aby jejich sdělení byla jak informativní, tak citlivá k potřebám. Jinými slovy: je přínosné vymezit, co lze od určité aktivity očekávat. Některé aspekty, které jsou pro mluvčího samozřejmé, mohou být pro příjemce nejasné, a tím mohou vzniknout bariéry pro další účast. Je zásadní brát v potaz větší skupinové aktivity, hluk (např. přesouvání židlí a stolů), silné osvětlení a další relevantní detaily.

U náročnějších aktivit by bylo vhodné vytvořit prostor, kde je ticho, a nezapomenout to zmínit při informování o dané akci. Stručně řečeno, takováto komunikace umožňuje, aby se studenti připravili na svou účast, a zároveň říká, že organizátor už při plánování myslí na komfort účastníků. Tento přístup ponouká k účasti větší skupiny studentů a nejen ty, pro které je přirozené být aktivní.

TIP 8. Různé přístupy k učení a výuce

Vytváření prostoru pro vzájemné učení, kde znalosti přichází ze všech směrů, podporuje hlubší propojení a podněcuje takovou spolupráci, která ze zapojení studentů dělá sdílený a posilující zážitek.

Setkání UNICOMM Summer Academy on Student Participation se účastnili zaměstnanci a studenti z institucí členů konsorcia. Během pěti dní všichni – bez ohledu na svou roli na univerzitě – pracovali bok po boku na institucionální podpoře zapojení studentů. Díky atmosféře tohoto setkání se účastníci kreativně zapojovali a každý z nich mohl mít pocit, že je pro workshop přínosem. Tato nálada byla patrná například při vášnivých debatách o tématech videotutoriálů UNICOMM. Význam odborných znalostí studentů dokládá i hodnocení této Summer Academy on Student Participation, které ukázalo, že podle většiny účastníků třetím nejprínosnějším tématem celého pětidenního setkání bylo téma „Campaign 101“ – modul vedený zástupci studentů z ESU (následující témata Team Building a Psychická pohoda při práci v týmu). Je tedy zřejmé, že pro podporu aktivního zapojení studentů a posílení pocitu sounáležitosti při našich aktivitách je klíčové přistupovat ke studentům jako k partnerům, ne jako k pasivním recipientům. Díky svým znalostem a zkušenostem mohou být také postaveni do role odborníků.

Dalším příkladem učení se z více zdrojů byly workshopy [Masterclass Workshops on Community Building](#), které se v rámci

projektu UNICOMM konaly na Varšavské univerzitě. Průzkumný modul popsany v [Toolboxu](#) ukázal, že se studenti rádi učí od sebe navzájem a rádi sdílí své zkušenosti. Účastníci modulu měli možnost setkat se se čtyřmi studentskými odborníky ze studentských unií, kteří mají zkušenosti s aktivismem, dobrovolnictvím a vedením vlastní neziskové organizace. Tito odborníci se podělili o své zkušenosti s vyvažováním aktivního zapojení a studentského života. V hodnocení o pár týdnů později se mnoho účastníků modulu zmiňovalo, že tato setkání je inspirovala k zapojení se do různých aktivit, například se stali členy komisí Unie studentů na Varšavské univerzitě. Nebýt workshopů Masterclass programme, tito studenti by pravděpodobně neměli příležitost setkat se a dozvědět se o takovýchto možnostech se zapojit. Z toho vyplývá, že instituce mohou sehrát zásadní roli při vytváření prostoru pro dialog mezi studenty. Není vždy nutné organizovat mentoringové programy (i když i to může být velmi přínosné, ne všichni studenti však na ně mají čas a odvahu) nebo mít předem určené postupy. Někdy se hodí nechat studenty se učit a sdílet nápady, aniž by kromě vzájemné inspirace byl stanoven jasný cíl.

Dalším příkladem výměny rolí jsou setkání Peer Coaching meetings, která během projektu UNICOMM vznikla. V závislosti na setkání a tématu může mít jeden z účastníků roli moderátora, jiný odborníka, další recipienta atd. Tento přístup je v souladu s hlavní myšlenkou TIPu 5 (Flexibilita v mnoha formách), protože nejen vytváří prostor pro vzájemné učení, ale zároveň pomáhá účastníkům rozvinout flexibilitu a získat nové perspektivy.

Závěrem, výměna rolí napomáhá atmosféře vzájemné podpory a hodnotné zpětné vazby. Jak zdůrazňuje Weronika Wardzyńska z Collegium Civitas ve svém článku v tomto HintBook (s. 24–25), obojí je nezbytné pro budování komunity.

TIP 9. Vytváření prostředí, kde jsou všichni součástí

IVV mohou pěstovat pocit přijetí vytvářením sdíleného prostoru, kde se propojují různé pohledy a společně se pracuje na cílech v bezpečném a inkluzivním prostředí.

Klíčové aspekty přijetí, které se v projektu UNICOMM brzy projevily, zahrnovaly vytváření bezpečnějšího prostoru na univerzitách, kde by členové komunity mohli rozvíjet svou sebedůvěru a schopnost aktivně se zapojovat. V nejisté a rychle se měnící realitě moderní doby je nezbytné vytvářet prostory a příležitosti, kde se bez ohledu na každodenní výzvy mohou studenti a zaměstnanci cítit „v pohodě“.

Zatímco v TIPu 4 jsme pojali roli instituce coby airbagu, v této části můžeme použít metaforu „bezpečnějšího prostředí“ ve významu takového prostoru, kde se mohou jednotlivci ukotvit.

Jak bylo řečeno v TIPu 1, IVV často mají zdroje, znalosti a zkušenosti, které jim umožňují vytvořit aktivity zapojující co nejširší okruh lidí. Propojení různých odborníků přináší pocit bezpečí nejen účastníkům, ale i pořadatelům. Je důležité využít tento okruh kontaktů už ve fázi plánování, aby navrhované aktivity byly skutečně inkluzivní, bez jakýchkoliv otázek na splnění podmínek pro účast nebo zdůrazňování, že tento určitý projekt je pro skupinu X, zatímco další je vhodný pro skupinu Y. Samozřejmě jsou velmi důležité i aktivity pro specifické skupiny, aby se zvýšila jejich vlastní

viditelnost a agenda, ale stejně tak významné jsou aktivity spojující různé účastníky. Tímto způsobem můžeme v instituci do jisté míry vyvažovat tvorbu společenských bublin a propojit lidi, kteří by se za jiných okolností nikdy nesetkali. Při zvaní na aktivity UNICOMM jsme se studentů neptali na jejich zázemí, sexuální orientaci, stupeň vzdělání nebo jiné osobní informace (pokud byly tyto otázky pokládány, bylo to čistě pro statistické údaje). Místo toho byla hlavním kritériem pro účast jejich ochota zapojit se a přispět. Výsledkem tohoto přístupu byla možnost vytvořit mimořádně různorodou komunitu, která pracovala na společných cílech.

Mezi prvními výsledky ve zprávě [UNICOMM Report](#) byl poznatek, že „nízký práh pro vstup“ může zvýšit zapojení těch skupin, které se statisticky účastní mimoškolních aktivit méně. Některé aktivity na akademické půdě mohou vskutku vyvolávat dojem exkluzivity a velmi vysokých standardů, což je samozřejmě v určitých kontextech namístě, vezmeme-li v potaz kvalitu výzkumu a vzdělání. Je však důležité si pamatovat, že aktivity, do kterých se může kdokoliv jednoduše zapojit a nikdo se necítí „podřadně“, navyšují motivaci pro rozvoj a později vedou k účasti na pokročilejších projektech. Součástí jednoho doporučení ve zprávě (Report, s. 21) je poznatek, že čím více zkušeností účastník získá, tím větší mu může být dána zodpovědnost. Výsledkem je to, že už od vzniku aktivity je budován pocit oprávnění a předchází se atmosféře stresu a rivality.

Následující odstavec z článku⁶ od studentky Varšavské univerzity Melis Çelen zdůrazňuje význam vytváření inkluzivních a bezpečných aktivit pro zahraniční studenty: *Díky aktivitám jako jsou ty, které byly navrženy na workshopech projektu UNICOMM, nejen, že se studenti mohli cítit pevně spjatí se svou komunitou, ale zároveň jim to umožnilo vyniknout v sebevědomém mluveném projevu před množstvím lidí a cítit tak od členů komunity respekt, což podporuje osobní růst. Účast na komunitních aktivitách představuje pro studenty důležitý krok k tomu, aby se cítili více integrováni do svého nového života v zahraničí.*

Téma tvorby bezpečnějšího prostředí pro participaci na IVV bylo zkoumáno v Toolboxu UNICOMM v části „Participants’ voices – how the students themselves perceive the content and the main themes of the workshop“⁷ a v jednom z [videotutoriálů UNICOMMu](#).

⁶ Melis Çelen, Student belonging and academic community – an international student’s perspective. Why is it important for international students to take an active part in the life of the university? in [“Come for Cookies. Stay for Community.” A Toolbox for Community Building, Facilitating Participation, and Enhancing Belonging for Higher Education Communities: Participants’ voices – how the students themselves perceive the content and the main themes of the workshops](#), s. 16.

⁷ Krzysztof Niemiec, Safe Space for Student Participation – a comment on a collage made on December 5, 2023 as part of the community building workshop in [“Come for Cookies. Stay for Community.” A Toolbox for Community Building, Facilitating Participation, and Enhancing Belonging for Higher Education Communities: Participants’ voices – how the students themselves perceive the content and the main themes of the workshops](#), s. 18–19.

TIP 10. Aktivní komunita hodnot a cílů

Sdílená identita postavena na základě pocitu sounáležitosti s institucí pomáhá vytvářet schopnost jednat navzdory výzvě a polarizujícím rozdílům.

V nejčastějších asociacích ke slovu „hodnoty“ respondenti ve zprávě [UNICOMM Report](#) (s. 43) uváděli následující: rodina, respekt, upřímnost, přátelé, svoboda, rovnost, znalosti, láska a zdraví. Tento seznam může sloužit jako platný ukazatel pro evropské IVV a rovněž výstižný závěr projektu UNICOMM. Zaměření se na kulturu založenou na respektu, upřímnosti, rovnosti a svobody, včetně podporující komunity a inkluze, usnadňuje budování vztahů a intelektuální růst studentů. Kladení důrazu na tyto hodnoty nejen upevňuje pocit sounáležitosti, ale také pomáhá vychovávat vyspělé a společensky uvědomělé jednotlivce, kteří jsou připraveni se smysluplně zapojit.

Zkušenosti projektu UNICOMM ukazují, že kolektiv se tvoří kolem sdílených hodnot a cílů. Během projektu se vskutku vytvořila komunita studentů z členských institucí konsorcia a zároveň z externích zúčastněných zaměstnanců a studentů. Základem pro tuto jednotu byla sdílená identita tvořená aktivitami UNICOMMu.

⁸ Odkaz na článek od Krzysztof Niemiec v UNICOMM Toolbox – část věnovaná „[Participants' voices – how the students themselves perceive the content and the main themes of the workshops](#)“ (s. 18).

Toto označení může přispět k budování rozmanité komunity, která se nezaměřuje na rozdíly, ale na principy a cíle, které vedou každou instituci.

Zapojení studentů do vytváření jejich vlastní cesty na akademické půdě i v kombinaci s tipy z HintBook jim může obecně pomoci připravit se na „život po studiích“. V kontextu této náročné doby, IVV mohou sloužit jako protiváha pocitu nejistoty, který byl během projektu UNICOMM často zmiňován. Akademická půda může být prostředím, kde lidé vybudují svůj pocit zodpovědnosti ke komunitě a nebojí se společně čelit překážkám (#overcome⁸).

Smlouva o spolupráci

Tato část HintBook předkládá směrnice pro úspěšnou spolupráci, které navrhli studenti během [UNICOMM Summer Academy of Student Participation](#) a the [Masterclasses on Community Building](#). Seznam může sloužit jako průvodce porozuměním potřebám studentů, aby se mohli rozvíjet a cítit se v bezpečí při společné práci na komunitních aktivitách v různorodých týmech.

- Pravidlo BORA-BORA – „mluvte, prosím, anglicky“
- Nebud'te nudaři
- Mějte na paměti inkluzivní vyjadřování
- Nesud'te nápady, zkuste porozumět
- Zkuste dojít k závěru
- Komunikujte otevřeně
- Oceňujte rozdíly, využívejte svůj talent
- Bud'te dochvilní
- BUĎTE LASKAVÍ
- Dovolte si slušně nesouhlasit
- Každý den se někoho zeptejte, jak se má, a někomu poděkujte
- Respektujte hranice
- Myslete v barvách
- Aktivně se účastněte

- Nediskriminujte
- Dávejte prostor a nechte každého mluvit
- Vyhýbejte se kritice, dávejte zpětnou vazbu
- Nebojte se to zkusit – chyby jsou OK, učíme se
- Uvědomte si, kdy mluvit a kdy poslouchat
- Mějte na paměti osobní dovednosti a preference (při rozdělování úkolů)
- Pomáhejte si
- Sděľujte své potřeby
- Nezanevřete na nápad, použijte jej k brainstormingu
- Buďte zodpovědní, ale také se bavte!
- Dávejte členům skupin dárky
- Coby moudrý vedoucí skupiny, rozumějte jak „kokosům“, tak „meruňkám“⁹

⁹ Pro porozumění si přečtete UNICOMM Toolbox – část nazvanou [“The Tools – workshop scripts”](#), s. 10–11.

Inspirativní hlasy spojené s projektem UNICOMM

Následující část HintBook obsahuje tři články od účastníků UNICOMM Peer Coaching Group a Online Symposia. Texty jsou součástí HintBook, aby mohly sloužit jako inspirace pro komunitní aktivity na IVV v Evropě a aby byly představeny inspirativní hlasy, které obohacují perspektivu projektu prostřednictvím konkrétních a praktických ukázek.

Weronika Wardzyńska, Collegium Civitas, Polsko

Síla podpůrné skupiny Peer Group

Kdo jsem a co každý den dělám

Pracuji jako Welcome Point Coordinator na Collegium Civitas, soukromé univerzitě ve Varšavě. Moje povinnosti zahrnují přípravu integračních a adaptačních aktivit pro studenty a koordinaci aktivit univerzitních studentských organizací. Poskytuji individuální konzultace spojené s fungováním v novém akademickém prostředí a zorientování se ve Varšavě především v souvislosti legalizací pobytu v Polsku. Kromě toho organizuji doplňkové aktivity podporující bezproblémové fungování nově příchozích na univerzitu a rozvíjející potenciál diverzity v akademickém prostředí, což pramení z práce s lidmi z různých zemí a kultur.

Co mě motivovalo přidat se k Peer Coaching Group

Přidala jsem se k Peer Coaching Group, protože jsem hledala příležitost promluvit si s někým, kdo by mohl mít podobné zkušenosti a porozuměl by mi i s ohledem na mé pracovní prostředí, čímž myslím specifika aktivit na instituci vysokoškolského vzdělávání. Nemám svůj vlastní tým a denně pracuji sama, takže příležitost poznat nové lidi pro mě byla přitažlivá. Navíc jsem doufala, že spolupráce s ostatními bude zdrojem inspirace a impulz zamyslet se nad tím, jak přistupuji k zapojování studentů. Moje účast na tomto projektu splnila má očekávání, dokonce je překonala.

Co mi setkání Peer Coaching Group dala (a stále dávají)

Na jednu stranu oceňuji pocit sounáležitosti se skupinou lidí, pro které jsou důležité hodnoty jako sdílení znalostí, hledání způsobů, jak podpořit studenty, péče o jejich bezpečí a well-being. Na druhou stranu si užívám prostředí, kde můžu díky novým výzvám pracovat na svých dovednostech, například při pořádání workshopu o technikách sebepéče. Peer Coaching Group je dobrou platformou pro zkoušení nových věcí, protože můžete počítat s otevřeností a laskavým feedbackem dalších účastníků; taková atmosféra mi výrazně napomáhá v učení. Navíc je vždycky fajn vidět, když lidé pro sebe navzájem chtějí udělat něco navíc. Naplňuje mě to optimismem a motivací.

Co bych doporučila kolegům, kteří v práci čelí podobným výzvám

Poradila bych jim, ať řešení hledají nejen *pro* studenty, ale především *se* studenty. Poslouchejte, co říkají, hledejte nové způsoby. I kdyby to nakonec nefungovalo, studenti vidí, že máte kuráž a ochotu zkoušet jejich nápady a společně přijít na to, co funguje. Také buďte upřímní – jak o limitech vaší role, tak o limitech zdrojů, které máte k dispozici. Přiznejte své vlastní chyby a omyly. Tento přístup buduje důvěru a ukazuje studentům, že chyby jsou přirozenou součástí procesu učení.

Jorge A. Ribeiro Pereira, University of Beira Interior, Portugalsko

Posílení postavení studentů: Praktický přístup k informovanosti studentů o jejich právech ve vyšším vzdělávání

Instituce vysokoškolského vzdělávání napříč organizací European Higher Education Area nepřestávají hledat způsob, jak zvýšit zapojení studentů a zlepšit jejich well-being. Jedním z příkladů inovativní iniciativy v této oblasti je **Student Rights Workshops**, který vznikl v Portugalsku na **University of Beira Interior (UBI)** v oddělení Student Ombudsman office během prvního semestru akademického roku 2022/2023 pod vedením studentského ombudsmana **Jorge A. Ribeiro Pereira**. Tato iniciativa slouží jako **praktický model**, který mohou univerzity použít k posílení postavení studentů a jejich sebeprosazování.

Proč je nutné se zaměřit na práva studentů

Zásadní problém, na který poukázala kancelář studentského ombudsmana na UBI, byl ten, že **studenti vyhledávající podporu neznali svá práva, povinnosti, dostupná pravidla a směrnice instituce**. Zpětná vazba shromážděná po workshopech o právech studentů však ukázala, že **jakmile mají potřebné informace, studenti dokážou vyřešit výzvy samostatně** a snížit tak potřebu zásahu třetí strany.

Jak iniciativa funguje

Workshopy o právech studentů se skládají ze čtyř kroků:

1. **Rámec vyššího vzdělávání** – jako úvodní rámec pro téma práv a povinností studentů byl poskytnut stručný přehled konceptu a principů vysokoškolského vzdělávání.
2. **Anonymní dotazník** – pro zjištění mezer ve znalostech studentů byl použit interaktivní přístup inspirovaný **metodou Gapminder**, kdy anonymně odpovídali na otázky týkající se studentských práv.
3. **Revize & upřesnění** – nashromážděné odpovědi byly analyzovány a řešily se hlavní obavy studentů.
4. **Diskuze** – studenti se zapojili do diskuzí, při nichž mohli sdílet své zkušenosti a získat odborný vhled.

Jak vyplývá z prvního běhu workshopů, tento model napomáhá vytvářet atmosféru, ve které se studenti navzájem podporují a rozvíjí kulturu aktivní **sebeobhajoby a konstruktivního dialogu**.

Dopad a šíření

Tato iniciativa se uchytila díky úspěchu předchozího semináře o podpoře duševního zdraví, který byl organizován pro UBI Students' Union. To motivovalo **radu studentů medicíny, aby požádali o workshop o studentských právech a povinnostech**. Brzy nato následovaly žádosti dalších studentských rad, což prokázalo vysokou poptávku po strukturovaném a praktickém návodu o studentských právech. Workshop byl veden buď prezenčně nebo online.

Lekce pro instituce vysokoškolského vzdělávání v EU

Tato iniciativa vyzdvihuje, jak proaktivní přístup zaměřený na studenty vyvolává zapojení, buduje důvěru mezi institucemi a studenty a dává mladým lidem sebevědomí k samostatné cestě akademickým životem. Univerzity napříč Evropou mohou tento model adaptovat na své jednotlivé právní rámce a kulturu instituce. Nabídkou podobných workshopů je možné vychovávat informované a proaktivní komunity studentů se silným postavením, což přispívá k posílení demokratického a participativního charakteru prostředí vysokoškolského vzdělávání.

Dr Lorraine Tansey, Student Volunteer Irsko a Olasumbo Ajisafe, Student Advisory Group, Irsko

Online platforma pro mobilizaci a oceňování studentského dobrovolnictví

Studentské dobrovolnictví v Irsku vede **StudentVolunteer.ie** – dynamická online platforma, která spojuje studenty z institucí vysokoškolského vzdělávání v Irsku s komunitními skupinami, charitami a nevládními organizacemi celého Irska. Tato iniciativa má za cíl pěstovat kulturu dobrovolnictví mezi studenty, umožnit jim smysluplně přispět společnosti a zároveň jim dát hodnotné dovednosti a zkušenosti.

Spolupráce

StudentVolunteer.ie představuje společné úsilí několika irských institucí vysokoškolského vzdělávání. Spojením zdrojů a odborných znalostí vytváří silný systém podpory pro studenty-dobrovolníky a zajišťuje, že příležitosti k dobrovolnictví jsou dostupné. Platforma slouží jako centrum, kde mohou studenti najít nabídky, které odpovídají jejich zájmům, a získat uznání za své zapojení díky oceňování na akademické půdě.

Hlas studentů při rozhodování

Klíčovým aspektem platformy StudentVolunteer.ie je její důraz na hlas studentů v procesech rozhodování. Díky Student & Community Advisory Panel se na platformě aktivně zapojují studenti při utváření dobrovolnických programů a pravidel s vědomím, že jejich postřehy

a zkušenosti mají hodnotu. Příležitosti vyslechnout hlas studentů se nabízí na online workshopech a prezenčních konferencích.

Platforma StudentVolunteer.ie se osvědčila při rozvoji spoluprací mezi studentskými komunitami a partnerskými univerzitami. Mimo jiné:

- **Aktivity studentů v otázce životního prostředí:** Studentští dobrovolníci mají obavy ze změn klimatu a chtějí se aktivně účastnit praktických projektů, které přináší změnu. Na University of Galway dobrovolníci založili projekt „Glassary“, při němž shromažďují dary ze studentských rezidencí, když se zahraniční studenti stěhují na konci semestru domů. Díky principům cirkulární ekonomiky se studentům-dobrovolníkům podařilo zachránit vybavení domácností před vyhozením a darovat ho místním charitám a komunitním skupinám, které se zaměřují na podporu rodin, pomáhají lidem bez domova a projektům zaměřeným na mládež.
- **Mezigenerační aktivity studentů:** Studenti-dobrovolníci na University of Limerick mají možnost se zapojit do aktivity „Hi Digital“ – jde o kurz pro seniory a ty, kterým pomůže krok za krokem vysvětlit, jak pracovat s digitálním světem. Proškolení studenti-dobrovolníci vedou workshopy a dostávají tak program do místních komunitních center. Pro studenty může být velmi motivující vidět, jaký má jejich práce dopad v praxi. Díky získané digitální gramotnosti mohou účastníci workshopů začít používat online nástroje a získat tak přístup ke klíčovým službám a dalšímu kontaktu s přáteli a rodinou.

- **Studenti ve vedoucích rolích:** Slovy Olasumbo Ajisafe ze Student Advisory Group: *Díky práci dobrovolníka v roli co-auditora ve společnosti UCD World Aid jsem se naučil obhajovat práva ostatních. Účast v projektu [Una Europa Student Project Incubator](#) mi navíc dovolila rozvinout své dovednosti v inovacích, díky čemuž jsem získal grant na svůj skupinový projekt, který se zaměřuje na imigraci v Evropě.* Z Olasumbovy zpětné vazby vyplývá, že pro studenty-dobrovolníky je důležitý pocit osobního zapojení a odpovědnosti. Dokazuje, že příležitost vést a školit je může motivovat a inspirovat k tomu, aby se zapojili ještě víc!

Tipy pro studenty-dobrovolníky:

- Neboj se zapojit, i když si nejsi jistý svými zkušenostmi.
- Zkus se naučit organizovat svůj čas, protože přílišné vyčerpání se odrazí ve všem, co děláš.
- Buď otevřený novým zážitkům, které dobrovolnictví přináší.

Ve zkratce, StudentVolunteer.ie je příkladem síly národní spolupráce a významného hlasu studentů v procesu rozhodování. Zapojením studentů do aktivních partnerských rolí v dobrovolnictví tato platforma nejenže obohacuje jejich vzdělávání, ale také přináší pozitivní změny pro komunity napříč Irskem.

Závěrečné prohlášení projektu UNICOMM můžeme shrnout s kladným zjištěním, že mnoho IVV v Evropě aktivně podporuje rozvoj komunit a s chutí pracuje na svých zkušenostech a sdílí je s ostatními. I přes to existuje určitý potenciál pro zlepšení a spolupráci v otázce standardů a uplatňování relevantních řešení. Přínosem by mohl být i tento HintBook. Konsorcium UNICOMM se těší na další spolupráci a na nové poznatky k tématu aktivního zapojení studentů a jejich sounáležitosti!

UNICOMM PROJECT

WOLONTARIAT.UW.EDU.PL/UNICOMM

UNICOMMPROJECT